

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תמ"ש 11813-08-15 נ.ו.נ.ר.

תמ"ש 11842-08-15 נ.ו.נ.ר.

תמ"ש 54601-08-15 נ.ו.נ.ר.

בפני כב' השופטת סגלית אופק

תובעת/ נתבעת נ.ו.

נגד

נתבע/ תובע נ.ו.

בעניין הקטינה: א.ו., ילידת ....

כתבי עת:

[דפנה הקר; רות הלפרין-קדרי, "כללי ההכרעה בסכסוכי משמורת", משפט וממשל, טו \(ספטמבר 2013\) 91](#)

חקיקה שאוזכרה:

[חוק למניעת אלימות במשפחה, תשנ"א-1991](#)

[חוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה-1995: סע' 7](#)

[חוק לתיקון דיני המשפחה \(מזונות\), תשי"ט-1959: סע' 3\(א\), \(ב\)](#)

[חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962: סע' 24, 25](#)

[תקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984: סע' 264](#)

[חוק ביטוח בריאות ממלכתי, תשנ"ד-1994](#)

פסק דין

בפניי שלוש תביעות:

הראשונה, תביעת מזונות ומדור שהוגשה ביום 5.8.15 ע"י קטינה באמצעות אמה האפוטרופא הטבעית כנגד הנתבע אביה ([תמ"ש 11842-08-15](#)).

השנייה, תביעת משמורת שהוגשה ביום 5.8.15 ע"י התובעת ובמסגרתה עתרה כי ביהמ"ש יקבע את משמורת הקטינה אצל אמה, וייקבעו זמני שהות אצל האב ([תמ"ש 11813-08-15](#)).

השלישית, תביעת משמורת שהוגשה ביום 31.8.15 ע"י התובע ובמסגרתה עתר כי ביהמ"ש יקבע משמורת משותפת וחלוקת זמני שהות שווים ([תמ"ש 54601-08-15](#)).

לנוחות הקריאה תכונה התובעת/נתבעת בכל התביעות "האשה" או "האם" והנתבע/תובע יכונה "האישה" או "האב".

רקע עובדתי

העובדות, כפי שהתבררו מכתבי הטענות, מתיק המוצגים, מתצהירי בעלי הדין ומחקירתם בפני בית-המשפט, תפורטנה במהלך פסק-הדין, ככל שיידרש, בהתאם לתובענה הרלבנטית. אקדים ואפרט את העובדות העיקריות:

1. האשה ילידת ... ; נולדה כחסרת דת, עברה גיור רפורמי, ונרשמה כיהודיה במרשם האוכלוסין ביום ... (נספח א' לתגובה מיום 7.7.16).
2. האשה בוגרת לימודי ... , ולומדת משנת 2009 לתארים מתקדמים (שני ושלישי) ב ... (עמ' 24, ש' 14-16). האשה עובדת, פעם בשבוע אחה"צ כ... עצמאית ב... וכ... שכירה ב... .
3. האיש יליד ... ; יהודי.
4. האיש יוצא יחידת ... (פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 31, ש' 23); למד ... , אך לא השלים לימודיו לקראת תואר בוגר. מאז חודש אוקטובר 2012 האיש עצמאי עובד כ... .
5. משפחתה המורחבת של האם (הורים, אח) מתגוררת בישראל. משפחתו המורחבת של האב (הורים) מתגוררת בחו"ל.
6. בשנת 2008 נישאו הצדדים זל"ז בנישואין אזרחיים ב... , ובהמשך ערכו טקס נישואים יהודי רפורמי בישראל. בשנת 2016 הותרו הנישואים ([תה"ן 34901-03-16](#)), וכל אחד מהצדדים כבר נמצא במערכת יחסים זוגית חדשה.
7. מנישואיהם נולדה לצדדים קטינה ילידת ספטמבר 2010 (להלן-"הקטינה").
8. לאחר תקופה של מגורים משותפים ביחד עם הוריה של האשה עברו הצדדים להתגורר בדירת 3.5 חדרים, אותה רכשו, הנמצאת ברח' ... (להלן-"הדירה"). על הדירה רבץ חוב מובטח במשכנתא, וההחזר החודשי עמד ע"ס של כ-5,300 ₪.
9. לאורך החיים המשותפים נשא האיש בהוצאות המדור והחזקתו.
10. הצדדים לא ניהלו חשבון בנק משותף.
11. חיי הנישואין לא התנהלו על מי מנוחות ובחודש פברואר 2015 האשה הודיעה לאיש על רצונה להתגרש.
12. למרבה הצער טיפול זוגי לא הועיל.
13. הצדדים ניסו להגיע להסכמות במסגרת שני הליכי גישור שלא צלחו.

14. ביום 3.9.15 הגישה האשה בקשה לצו הגנה לפי [החוק למניעת אלימות במשפחה](#), התשנ"א-1991 ([ה"ט 5182-09-15](#)). בסמוך לאחר מכן עזבו האשה והקטינה את הדירה ועברו להתגורר, תחילה בבית הוריה של האשה ובהמשך בדירה שכורה הנמצאת ברח' ... .
15. האיש נותר להתגורר בדירה עד חודש ספטמבר 2016 אז עבר להתגורר בשכירות ב... והותיר את הדירה ב... פנויה.
16. שני הצדדים פתחו בפרק ב' ובשלב זה מערכת היחסים לא מוסדה ואינה כוללת מגורים משותפים עם בנה"ז החדש (פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 20, ש' 29; עמ' 2 לתסקיר מיום 30.12.16).

השתלשלות ההליכים

17. תיק המשפחה כולל תשעה הליכים כדלקמן:
- שש תביעות שהוגשו ע"י האשה: ביום 5.8.15 תביעות מזונות ומשמורת; ביום 3.9.15 בקשה לצו הגנה לפי החוק למניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב-2001 ([ה"ט 5182-09-15](#)); ביום 16.3.16 תביעה לפירוק שיתוף במקרקעין ([תמ"ש 34879-03-16](#)) ותביעה להתרת נישואין ([תה"ן 34901-03-16](#)); ביום 13.7.17 תביעה לפי [סעיף 7](#) לחוק בהמ"ש לענייני משפחה, התשנ"ה-1995 ([תמ"ש 30710-07-17](#)).
- שלוש תביעות שהוגשו ע"י האיש: ביום 31.8.15 תביעת משמורת משותפת; ביום 3.9.15 תביעה לצו מניעה ([תמ"ש 3906-09-15](#)); ביום 9.5.16 תביעה רכושית ([תמ"ש 21333-05-16](#)).
18. האיש גם הגיש בביה"ד הרבני ביום 31.8.15 תביעת שלום בית, אשר תוקנה ביום 9.9.15 לתביעת שלום בית ולחלופין גירושין אליה נכרכו ענייני הרכוש והמזונות.
19. במסגרת ההליכים בביה"ד הרבני נקבע ביום 3.3.16: "ביה"ד אף לא נזקק לקבוע מסמרות בשאלת יהדותה של האשה. אולם גם מבלי לקבוע מסמרות בשאלה זו לכל הפחות מתקיים בפנינו ספק ממשי ביהדותה של האשה, "אשם תלוי" כמליצת הבג"ץ, וכאמור לעיל גם באשם תלוי זה די כדי לשלול את סמכותו של ביה"ד". ביה"ד הרבני קבע כי על הצדדים לפעול עפ"י חוק שיפוט בענייני התרת נישואין (מקרים מיוחדים וסמכות בינ"ל), התשכ"ט-1969, ועל רקע זה הוגשה התביעה להתרת הנישואין.
20. בדיון ביום 23.6.16 בתביעה הרכושית ובתביעה לפירוק שיתוף השכילו הצדדים להגיע להסכמות שאושרו וקיבלו תוקף של פסק דין ([תמ"ש 34879-03-16](#), [תמ"ש 21333-05-16](#)). הצדדים הסכימו, בין השאר, על חלוקה שווה של זכויות שנצברו במהלך החיים המשותפים כדלקמן: זכויות סוציאליות ו/או פנסיוניות, כספים בבנקים להוציא כספי מכר דירה קודמת בבעלותה של האשה, חלוקת מיטלטלין להוציא פריטים ספציפיים.
21. מוקד המחלוקת המרכזי נותר בסוגיות המשמורת והמזונות, וניסיונות ממושכים להביא את הצדדים לפשרה כשלו.

22. הצדדים הגישו תצהירים במקום עדות ראשית: האשה ביום 15.3.16, והאיש ביום 4.4.16. מסמכים משלימים שלטענתה של האשה נשמטו בשוגג מהתצהיר הוגשו ביום 19.5.16.
23. ביום 18.9.16 הגישה עו"ס לסדרי דין, גב' ג.מ. משירותי הרווחה ב... (להלן-"העו"ס") תסקיר עם התרשמות ראשונית מבני המשפחה (להלן-"התסקיר"). תסקיר משלים עם המלצות קונקרטיות הוגש ביום 30.12.16 (להלן-"התסקיר המשלים").
24. הדיונים בתובענות התקיימו במאוחד והתעכבו לנוכח עיכוב בקבלת התסקירים. דיוני קדם משפט התקיימו בימים 3.11.15 ו-23.6.16, ודיוני הוכחות התקיימו ביום 10.4.16 (חקירת הצדדים) וביום 4.4.17 (חקירת העו"ס). יוער, כי לאיש ניתנה האפשרות לחקור את האשה על מסמכים משלימים שהגישה, אולם, הוא בחר שלא לעשות כן (החלטה מיום 11.1.17).

תמצית טענות הצדדים

25. האשה טוענת בין היתר כדלקמן:
- א. התביעה למשמורת משותפת היא תביעה טקטית והמקרה הנדון אינו מתאים למשמורת משותפת כי: אין תקשורת בין ההורים על שום דבר ועניין, לרבות בכל הנוגע לקטינה; התנהלות האב ומעשיו עומדים בניגוד גמור לטובתה ולהתפתחותה התקינה של הקטינה; קיימים בין ההורים פערים בעניין חינוך הקטינה.
  - ב. ההמלצות בתסקיר ניתנו ע"ס תחושת בטן של העו"ס, ואין לאמצן בייחוד לנוכח הסתירה הברורה בין ההמלצות לבין ההתרשמות מעוצמת הסכסוך בין הצדדים.
  - ג. גם אם תתקבל ההמלצה להרחבת זמני השהות עדיין הם אינם שוויוניים ולפיכך אין מדובר במשמורת משותפת שכרוכה בה חלוקה שוויונית.
  - ד. יש לצמצם למינימום את זמני השהות באמצע השבוע ובסופ"ש כי: הקטינה עצמה הלינה כי המעבר בין בתי ההורים מקשה עליה ואין לכך התייחסות בתסקיר; הקטינה קשורה בכל נימי נפשה לאם, זקוקה לקביעות.
  - ד. האב אמיד, המשתכר סך של כ-50,000 ₪ לחודש לפחות (40,000 ₪ הכנסה מעבודה ו-10,000 ₪ הכנסה לא מדווחת), והוא חי ברמת חיים גבוהה.
  - ה. האם משתכרת בממוצע כ-10,000 ₪ בחודש מעבודה ב..., ובנוסף בממוצע עוד כ-1,000 ₪ לחודש מעבודה ב....
  - ו. לנוכח החובה האבסולוטית של האב לשאת במלוא מזונותיה של הקטינה עפ"י דין, קל וחומר לנוכח פערי ההשתכרות בין הצדדים, וכאשר עיקר הכנסתו של האב פנויה, יש לחייב את האב במזונות ריאליים, ובוודאי מעל לדמי המזונות המקובלים וכן ב-75% ההוצאות החריגות של הקטינה. לכל הפחות יש לחייב את האב בנוסף לסכום שהוצע על ידו גם בתשלום מדור והחזקתו, ומחציות הוצ' חריגות.
26. האיש טוען בין היתר כדלקמן:

- א. האב מקבל את המלצות התסקיר; מתקיימים כל הפרמטרים לקביעת משמורת משותפת, ואין אף כל מניעה לקבוע זמני שהות שווים לחלוטין ע"י תוספת לילה בימי חמישי לסירוגין כדי למנוע נתק בין האב לקטינה שאינו לטובתה.
- ב. טרם החלו ההליכים לא הייתה טענה על הורותו של האב, והצדדים תקשרו בצורה טובה וחלקו בנטל טיפול וחינוך הקטינה, ואף חתמו על הסכם הורות משותפת. עם פתיחת ההליכים האם שינתה את עורה והתנתה את המשמורת המשותפת בתשלומי מזונות מופקעים, ומאז היא פועלת באופן נפסד ומביש, ובניגוד לטובתה של הקטינה, על מנת לסכל את הסדר המשמורת המשותפת.
- ג. עו"ס עשתה את עבודתה בצורה מקצועית, ונימקה בצורה סדורה את המלצותיה ויש לאמצן תוך הרחבת זמני השהות (תוספת לינה ביום חמישי, לסירוגין).
- ד. מעת פסיקת המזונות הזמניים חלו שינויים מהותיים: א) התסקיר ממליץ על משמורת משותפת, ב) קביעה חלוטה של ביה"ד הרבני לפיה האם אינה יהודיה, ג) הוכח שצרכי הקטינה הינם בסך של 2,466 ₪ כולל מדור והחזקתו.
- ה. יש לפסוק את מזונות הקטינה לפי הוראות סעיפים 3(א) ו-1(ב) לחוק לתיקון דיני משפחה (מזונות), התשי"ט-1959 (להלן-"חוק המזונות").
- ו. לנוכח ההכנסות הדומות של הצדדים וזמני שהות שווים אין לחייב במזונות וכל צד יזון את הקטינה באופן ישיר בעת שהייתה אצלו. בהוצאות הרפואה והחינוך של הקטינה יישאו הצדדים בחלקים שווים, וקצבת הילדים תתחלק ביניהם בחלקים שווים או תופקד בחשבון חסכון ע"ש הקטינה.

דיון והכרעה

תביעות המשמורת

27. במהלך הדיונים בתביעה זו ניתנו מספר החלטות אשר יפורטו להלן.
28. ביום 10.9.15 הוריתי כי הקטינה תהיה במשמורת זמנית של האם וזאת לנוכח גילה של הקטינה וחזקת הגיל הרך, וקבעתי זמני שהות אצל האב בימים ב' ו-ד' (כולל לינה) ובכל סופ"ש שני עד מוצ"ש בשעה 19:00.
29. ביום 27.12.15 דחיתי את בקשתו של האב לחייב את האם לשוב יחד עם הקטינה ולהתגורר ב..., וכן דחיתי את בקשתו לחייב את האם לנייד את הקטינה לביתו (אז עדיין התגורר ב...).
30. בדיון ביום 23.6.16 הסכימו הצדדים שהקטינה תירשם לבי"ס ולצהרון ב...; האם לא תעתיק את מקום מגוריה מ... לעיר אחרת ולא תשנה את המסגרת החינוכית של הקטינה ללא הסכמתו של האב ו/או אישור בהמ"ש (להלן-"החלטה מיום 23.6.16").

מתווה נורמטיבי

31. [סעיף 25 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות](#), תשכ"ב-1962 (להלן-"[חוק הכשרות המשפטית](#)") קובע כי בהעדר הסכמה בין ההורים, יקבע בית המשפט את העניינים שוא [סעיף 24 לחוק הנ"ל](#), דהיינו מי יחזיק בקטין ומה יהיו זמני השהות של ההורה האחר, וזאת "... כפי שייראה לו לטובת הקטין".
32. שאלת המשמורת וזמני השהות מוכרעת עפ"י עקרון העל - עקרון טובת הילד, אשר נבדק באופן פרטני ביחס לקטין ספציפי ([בע"מ 27/06](#) פלוני נ' פלוני (1.5.06), סעיף 11; [בע"מ 9358/04](#) פלונית נ' פלוני (2.5.05); [בג"צ 5227/97 דוד נ' ביה"ד הרבני הגדול, פד"י נה\(1\) 453 \(1998\)](#)).
33. רצון הקטין הוא אחד השיקולים מתוך מכלול נרחב יותר של גורמים שמטרתם להכריע מה באמת ראוי מבחינת טובתו של הקטין והתפתחותו העתידית. עם זאת, ברי שרצונו של קטין לא בהכרח מתיישב עם טובתו, כשהאספקט האחרון מחייב ראייה נרחבת יותר ובחינת שיקולים משיקולים שונים, כגון המשכיות, הרגל, סביבה, גיל תנאים כלכליים וכיו"ב (ראו: [ע"א 740/87 פלונית נ' אלמוני, פד"י מג\(1\) 661, 665 \(1989\)](#)).
34. לצורך הבדיקה נוהגים בתי המשפט להיעזר בשירותיהם ובחוות דעתם של שירותי הרווחה שמגישים תסקיר המסייע לבית המשפט בקבלת הכרעה נכונה תוך בירור מקיף של עובדות ונסיבות המקרה, תולדות הסכסוך ושאלת טובת הקטין ([ע"מ 10060/07](#) פלונית נ' פלוני (2.10.08)).
35. יחד עם זאת, ההמלצות המקצועיות המובאות בפני בהמ"ש אינן בבחינת "כזה ראה וקדש" אלא מהוות, אך כלי עזר עבור בית המשפט בבואו להחליט בנושא שאינו בידיעתו השיפוטית. ההכרעה הסופית בעניין המשמורת הינה בידי בית המשפט לו נתון שקול דעת שיפוטי עצמאי לפסוק בעניין, תוך שימוש בכל הכלים העומדים לרשותו "תוך שהוא מדריך עצמו בניסיון החיים, בשכל ישר, ברגישות ובהבנה למצבו המורכב של כל אחד מן המעורבים בעניינים אלה" ([בע"מ 27/06](#) פלוני נ' פלונית (1.5.06); [עמ"ש \(ת"א\) 55785-02-12](#) ק.ש. נ' ע.ש. (20.9.12); [ע"מ \(חיפה\) 384/06](#) ו.א. נ' ו.מ. (28.3.07); [עמ"ש 24869-10-14](#) פלוני נ' פלונית (18.3.15); ש' שוחט ו-ד' שאוה, סדר הדין בבית המשפט לענייני משפחה, הוצאת מחשבות, תש"ע-2009, עמ' 291-292).

מנ הכלל אל הפרט

36. העו"ס השתמשה בכלים העומדים לרשותה (ביקורי בית, פגישה עם הקטינה, פגישות ארוכות עם כל אחד מההורים וקבלת מידע בכתב מהם, קבלת מידע ממסגרות החינוך של הקטינה, מהגורמים המטפלים בשני ההורים וממשטרת ישראל - עמ' 12, ש' 12-24), שקללה את

- הפרמטרים הרלוונטיים (קשר מיטיב, שלווה, בטחון, יציבות, שלומה הנפשי והבריאות, מצב תפקודי, רגשי והתנהגותי - עמ' 16, ש' 8-11) ונתנה המלצות.
37. בתסקיר המשלים כתבה העו"ס ש"אין מניעה למשמורת משותפת של שני ההורים על הקטינה", ומומלץ להרחיב את זמני שהות אצל האב באופן שיתקיימו בימי ב' ו-ד' כולל לינה, בכל סופ"ש שני (ארוך), וכן במחצית חגים וחופשות. עוד המליצה העו"ס על תיאום הורי, טיפול פרטני (פסיכולוגי) לכל אחד מההורים לצורך הדרכה הורית, קשר טלפוני בין הורה לקטינה בזמן שנמצאת אצל ההורה השני מידי ערב בין 19:00 ל-19:30; והימנעות של ההורים מהסתה של הקטינה, עירובה בעניינים לא לה וחשיפתה לקונפליקטים משפחתיים.
38. האם מתנגדת לאימוץ המלצות התסקיר ומבקשת כי המשמורת תהיה אצלה וזמני השהות לא יורחבו.
39. האב מסכים לאימוץ המלצת התסקיר בעניין משמורת משותפת. לטענתו, בעבר גם האם הסכימה למשמורת משותפת וחתמה על הסכם הורות משותפת, אך היא שינתה את עורה ממניעים זרים- קבלת מזונות. אינני נדרשת לטענה זו הנסמכת על מסמכים שצירופם לא הותר (ראו: החלטה בדיון מיום 10.4.16 עמ' 15, ש' 6, החלטה מיום 3.4.17 והחלטה מיום 18.4.17).
40. בעמ"ש (מחוזי, ת"א) 55785-02-12 ק.ש. נ' נ.ש (20.9.12) עמד כב' השופט שנלר על תנאים (רשימה לא סגורה) הצריכים להתקיים לצורך קביעת משמורת משותפת:
- "מסכת התנאים הדרושה כדי לקבוע הסדר של משמורת משותפת, שורטטה בשורה של פסקי דין, כגון: מסוגלות הורית טובה דומה או שווה של שני ההורים, רמה גבוהה של שיתוף פעולה בין ההורים וטיב התקשורת ביניהם, רצון הילד, מעורבות רבה של שני ההורים בחיי הילדים, קיומו של קשר טוב ותקין בין שני ההורים לבין כל אחד מהילדים, מגורי ההורים בסמיכות זה לזו ותפיסת הילדים את שני הבתים כבתים מרכזיים בחייהם".
- (עוד ראו בעניין זה: ע"מ (חי') 384/06 ו.א. נ' ו.מ. (27.3.07); עמ"ש 24238-06-16 א.ה. נ' י.ס (19.7.16)).
41. במקרה דנן מדובר בשני הורים מסורים שאוהבים את הקטינה, שניהם חלקו בנטל הטיפול בקטינה תוך שהסתייעו בסבים (הוריה של האם), לכל אחד מהם יש קשר טוב עם הקטינה, ובעת הזו שניהם מתגוררים ב... (פרוטוקול מיום 3.11.15 עמ' 4, ש' 1-3; פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 27, ש' 5, 9-11; פרוטוקול מיום 4.4.17 עמ' 23, ש' 10-12; עמ' 27, ש' 9-14, 33-32; עמ' 28, ש' 2-3; עמ' 2 לתסקיר; עמ' 6 לתסקיר המשלים).
42. מערכת היחסים בין ההורים מתאפיינת בטענות קשות, חוסר אמון, היעדר יכולת להידבר בצורה ישירה, ובעיות בשיתוף פעולה (פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 30, ש' 1-2; פרוטוקול מיום 4.4.17, עמ' 23, ש' 8; עמ' 2 לתסקיר בפרק "עמדות ההורים"; עמ' 5 לתסקיר המשלים

- בפרק "סיכום"). למשל, מדברי ההורים יוצא שאפילו ישיבה משותפת ביום הורים לא הייתה נוחה עבורם (עמ' 4 לתסקיר המשלים).
43. הסכסוך הוא עמוק ורווי מתח והוא מתנהל גם עם בני המשפחה המורחבת של האם. למשל, הוגשו תלונות במטרה על אלימות הדדית בין הצדדים (עמ' 6 לתסקיר). או, למשל, התקיים שיח מתלהם בין האיש לבין חמו לשעבר בנוכחותה של הקטינה (עמ' 3 לתסקיר).
44. המתח הזה בין הצדדים קיים כבר מספר שנים עוד הרבה לפני שנפרדו, והוא נמשך אף לאחר שכל אחד מהם כבר קיבל טיפול פסיכולוגי במשך תקופה ממושכת (עמ' 1-2 לתסקיר המשלים), ולא נראה שיש סיכוי לשינוי במצב, שכן לדברי עו"ס עצמה "אני חושבת שקשה מאוד ליצור יחסי אמון על בסיס איומים בהקלטות" (פרוטוקול מיום 4.4.17 עמ' 17, ש' 8-7).
45. התקשורת בין ההורים היא פונקציונאלית ונעשית במסרונים (פרוטוקול מיום 4.4.17 עמ' 27, ש' 9-14; עמ' 3 לתסקיר).
46. עפ"י התרשמותה של העו"ס לשני ההורים "יש צורך במעורבות ושליטה על הפעילויות של הילדה, בזמן שהילדה נמצאת גם אצל ההורה השני, אני מתרשמת שההתנהלות הזו נובעת מחרדת יתר" (פרוטוקול מיום 4.4.17 עמ' 20, ש' 5-6). בנוסף, אצל שניהם יש נוקשות והם מתקשים להפריד בין הקונפליקטים הלא פתורים ביניהם לבין ראיית טובת הקטינה וצרכיה (שם, עמ' 23, ש' 10-12; עמ' 6 לתסקיר המשלים).
47. ההורים מחזיקים בתפיסות שונות בעניינים שונים (פרוטוקול מיום 4.4.17 עמ' 20, ש' 26), הקונפליקט ביניהם גבוה והם אינם יכולים להגיע להסכמות על שום דבר (שם, עמ' 20, ש' 28-29). על מנת לסבר את האוזן אפרט להלן.
48. למשל, ההורים "צריכים זמנים סדורים מכל הכיוונים, שעות" ואינם גמישים אפילו לא באופן נקודתי של זמני השהות (פרוטוקול מיום 4.4.17 עמ' 22, ש' 23-24). למרבה הצער, בהיעדר הסכמה האב שאין לו "סוג של הבנה שיש לכבד את זמנה של האם למרות שציין שיקפיד על כך" קובע עובדות בשטח: "הודיע לאשה, האשה סירבה, והוא אמר לה שאין ברירה ולכן היא נאלצה לקבל" (פרוטוקול מיום 4.4.17 עמ' 20, ש' 6-8, 11, 13-17; וראו גם פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 28, ש' 8-9).
- כך נוהג האב למרות שהקביעות בזמני השהות אצל כל אחד מההורים חשובה לקטינה (עמ' 5 לתסקיר המשלים).
49. למשל, ההורים חלוקים לגבי אופן חינוך הקטינה "לאם יש ציפייה וצורך שהילדה תגיע בקביעות לביה"ס למעט מקרים חריגים ושהאב יודיע מראש לאם ויבקש את אישורה" (פרוטוקול מיום 4.4.17 עמ' 20, ש' 19-20) ובהמשך: "לאמא חשוב והיא לא רואה בתחרות או טיול טיבה לא ללכת לביה"ס כמו שחושב האב וזה גורם לקונפליקט גדול" (שם, עמ' 20).

- 23, ש' 32-33). לעומת זאת, האב נוהג גמישות בעניין ולעתים מעדיף פעילויות הורים ילדים במקום ביה"ס (שם, עמ' 20, ש' 25).
50. למשל, האב רשם את הקטינה לחוג ... למרות התנגדותה של האם (עמ' 2 לתסקיר המשלים; סעיף 34 לסיכומי האב שם אישר את היעדר ההסכמה לרישום לחוג).
51. בנושא המשמורת הפיזית המשותפת, מן הראוי להביא מדברי ד"ר הקר ופרופ' [הלפרין קדרי](#) [במאמרו: "כללי ההכרעה בסכסוכי משמורת"](#) – על סכנותיה של אשליית הדמיון ההורי במציאות ממוגדרת" (משפט וממשל ט"ו (תשע"ג-2013) עמ' 91, בעמ' 154) בו הן טוענות כי:
- "ממצאים מחקרניים מלמדים כי כאשר הורים השרויים בקונפליקט מוכנים להסכים על חלוקת זמנים שווה או לכבד הכרעה משפטית כזו רק מפאת לחץ של מערכת המשפט ושל העובדות הסוציאליות, הדבר מסכן את רווחתם הנפשית של הילדים. ההסדר השוויוני אינו מוביל לשיכוך הקונפליקט, אלא דווקא להעצמתו. בהתאם, ילדים בהסדרים של משמורת פיזית משותפת מדווחים בשיעורים גבוהים הרבה יותר מאשר ילדים במשמורת פיזית בלעדית, כי הם חשים לכודים בתוך הסכסוך ההורי".
52. עיינו רואות, יש פנים לכאן ולכאן להחלת הסדר של משמורת משותפת.
53. אני סבורה כי במקרה דנן לנוכח הנפשות הפועלות ועוצמת הקונפליקט ההורי (עמ' 6 לתסקיר המשלים; פרוטוקול מיום 4.4.17 עמ' 16, ש' 16), חוסר התקשורת הוא כזה שאינו מאפשר משמורת משותפת הדורשת מידה רבה של שיתוף פעולה בין הצדדים, ויישומה בטרם הבשילו התנאים לכך עלול להביא לפגיעה בטובתה של הקטינה.
54. בנוסף, זמני השהות שהוצעו ע"י העו"ס בתסקיר המשלים אינם מתיישבים עם משמורת משותפת. שהרי עו"ס ממליצה על זמני שהות בהיקף של 6 לילות בכל 14 יום. אין מדובר בחלוקת זמן שוויונית.
55. כמו כן, התנהלותו של האב מלמדת על עשיית שימוש לרעה בהליכי משפט. למשל, הגיש בביה"ד הרבני תביעה לשלום בית למרות שידע שהאשה מעוניינת בגירושין, ולדבריו עשה כן "רק מתוך מחשבה שהאשה מנסה להציג לביהמ"ש חוסר תקשורת שלנו ורציתי להשתמש בהליך שלום בית כהצהרת תקשורת בינינו כי אנחנו בסופו של יום הורים של א'. אני רוצה שא' תזכר לראות את הוריה בתקשורת, וזו הסיבה" (פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 29, ש' 8, 15, 29; עמ' 31, ש' 1-2, 7, 26-30)
56. התנהלותו של האיש מעוררת את הספק אף לגבי כנות התביעה למשמורת משותפת, ולא ניתן להוציא מכלל אפשרות כי מאחורי עמידתו על קביעת משמורת משותפת זמני שהות שוויוניים מסתתר מניע זר - הימנעות מתשלום מזונות או הפחתת שיעור החבות של האב,

- ובעצמו אמר האב כי אינו מוכן לשלם מזונות בכלל (פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 43, ש' 21 ; פרוטוקול מיום 4.4.17 עמ' 30, ש' 27-30).
57. הספק בכנות התביעה מתחדד לנוכח שני אלה :
- א) האיש ידע כי האשה התגיירה בגיור רפורמי, וטען, בפה מלא, כי האם יהודייה ללא דקדוק בכשרות הגיור (סעיף 4 להוצאת הפרטים ; פרק ג' סעיף 1 לכתב ההגנה). האיש אף ניהל הליכים בביה"ד הרבני. לפתע הטיל ספק ביהדותה של האשה ועורר את השאלה בביה"ד הרבני שקבע ביום 24.5.16 כי חרף הרישום במרשם האוכלוסין לפיו האשה יהודייה, היא אינה יהודייה מבחינה הלכתית (ראו נספח א' לבקשה להפחתת מזונות מיום 19.6.16 [תמ"ש 11813-08-15](#)).
- ב) האב העתיק את מקום מגוריו ל... רק כעבור שנה ממועד המעבר של האם והקטינה מ... ל... ורק לאחר שהבין מהעו"ס שלצורך קביעת משמורת משותפת על מגורי ההורים להימצא בסמיכות מקום (פרוטוקול מיום 4.4.17 עמ' 21, ש' 12-13).
58. לאור כל האמור לעיל אני סבורה כי למצער בעת הזו אין היתכנות למשמורת משותפת, ואינני מקבלת את המלצתה של העו"ס בעניין זה.
59. לדברי העו"ס כל אחד מההורים "טוב דיו לגדל את הילדה בנפרד" (פרוטוקול מיום 4.4.17 עמ' 27, ש' 33) ולקטינה יש קשר חם וטוב עם כל אחד מהוריה. עם זאת, בענייננו גם בזמן שהאם היא ההורה המשמורן הזמני לא היסס האב לפעול באופן חד צדדי בעניינים שונים כפי שתואר לעיל (רישום לחוג, אי הקפדה על זמני שהות). בנוסף, לקטינה כמו כל קטין יש צורך ביציבות ובהמשכיות. ולכן, במכלול השיקולים נוטה הכף לקביעת המשמורת הקבועה אצל האם.
60. להנחת דעתו של האב יודגש, כי הענקת תואר "הורה משמורן" לאם, לא מקנה לה שום זכות יתר ביחס להחלטות הקשורות בקטינה. "תואר" זה רק משקף מצב עובדתי לפיו הקטינה נמצאת בטיפול האם זמן רב יותר. ואולם, אין זה מעניק לאם שום יתרון בכל הנוגע להחלטות הקשורות בקטינה ובמיוחד ביחס להיבטים הקשורים למקום המגורים, טיפולים רפואיים או מוסדות הלימוד של הקטינה, עניין שממילא כבר הוסדר בהחלטה מיום 23.6.16 הנ"ל.
61. לגבי זמני שהות - זמני שהות הזמניים אצל האב הם פעמיים בשבוע כולל לינה ובסופ"ש לסירוגין מיום שישי עד מוצ"ש. המלצתה של העו"ס היא לזמני שהות פעמיים באמצע השבוע כולל לינה וסופ"ש לסירוגין מיום שישי עד יום ראשון.
62. בתסקיר מתוארת הקטינה כילדה שמחה, נבונה ורגישה. מצבה הבריאותי, החינוכי, התפקודי וההתנהגותי מצוין (עמ' 2 לתסקיר ; עמ' 1 לתסקיר המשלים).
63. אני סבורה כי צרכיה הרגשיים של הקטינה, שיש לה קשר חם וטוב עם כל אחד מההורים ויש לה זכות לקשר הורה-ילד משמעותי, ושיקולים של רציפות והמשכיות, תומכים באי צמצום זמני שהות שנקבעו. לפיכך, אינני מקבלת את טענתה של האם בעניין זה.

64. עפ"י התסקיר המעברים בין בתי ההורים יוצרים קושי מסוים אצל הקטינה, ועדיין זהו רצונה: "א' ציינה כי "המעבר בין בתי ההורה מבלבל את הראש וקצת קשה לה, אבל היא מפעילה את החוכמה וטוב לב ככה" (עמ' 5 לתסקיר המשלים).
65. אני סבורה שבמקרה דגן לנוכח חוסר התקשרות והמתח בין ההורים שבחלקו נובע מחוסר גמישות בזמני השהות, תוספת של לינה במוצ"ש (סופ"ש ארוך) אצל האב, תאפשר מעברים חלקים בין בתי ההורים והדבר עשוי לתרום ולסייע להפחתה של המתח בין ההורים.
66. לאור האמור לעיל אני סבורה כי תוספת לינה במוצ"ש תשרת את טובתה של הקטינה.
67. לפיכך, אני מאמצת את ההמלצה של העו"ס בעניין תוספת לינה במוצ"ש אצל האב.
68. אמנם עסקינן בקטינה סתגלנית. יחד עם זאת, לא מצאתי להוסיף ולטלטלה בין בתי ההורים ע"י תוספת לינה נוספת באמצע השבוע (יום ה' לסירוגין) ולשבש את שגרת החיים אליה היא כבר מורגלת. לפיכך אינני מקבלת את טענתו של האב בעניין זה.
69. לעניין תיאום הורי - צרכיה של הקטינה מחייבים כי הצדדים יתעלו מעל עצמם וינסו לפתוח מסלול של הידברות באמצעות קבלת הדרכת הורים ותיאום הורי. לפיכך, על אף הספק שהטילה האם בתועלת של תיאום הורי, אני מחייבת את ההורים לפנות לתיאום הורי.
70. לאור כל האמור לעיל אני קובעת כדלקמן:
- א. הקטינה תהיה במשמורת האם.
  - ב. אני מאמצת את ההמלצות כמפורט בסעיפים 2-6 לתסקיר המשלים.
  - ג. הצדדים יפנו לקבלת תיאום והדרכה הורית במסגרת התחנה לטיפול משפחתי בעיריית ... או בקופ"ח או במסגרת פרטית עפ"י בחירתם. כל הורה יישא בעלויות ההדרכה ופגישות התיאום ההורי שלו.

תביעת המזונות

71. במהלך הדיונים בתביעה זו ניתנו מספר החלטות שיפורטו בקצרה:
- א. בימים 6.9.15 ו-8.10.15 הוריתי כי האב ישלם מזונות קטינה זמניים בסך כולל של כ- 3,000 ₪ (מזונות- 1,700 ₪; מדור והחזקתו כ-1,300 ₪), ובנוסף מחציות הוצ' בריאות חריגות וחינוך (צהרון, חוג אחד, ועד גן וכיו"ב) (להלן-"ההחלטה למזונות זמניים").
  - ב. ביום 25.8.16 דחיתי את בקשתו של האב להפחית את המזונות הזמניים בשל שינויים נטענים שונים, ובכללם שאלת יהדותה של האשה. בעניין זה קבעתי: "השינוי המהותי היחידי העומד על הפרק נובע מקביעת ביה"ד הרבני כי המשיבה אינה יהודיה מבחינה הלכתית. טענה זו לא בהכרח תשפיע על גובה המזונות ויש שאלות כבדות משקל על משמעות הידיעה שידע המבקש על מצבה המשפטי וההלכתי של המשיבה".

הדין החל על פסיקת מזונות הקטינה

72. במועד הגשת התביעה הקטינה הייתה כבת 5 והיום היא כבת 7 שנים.
73. בהחלטה למזונות זמניים חויב האב, אבסולוטית, בכל צרכיה ההכרחיים של הקטינה וזאת עפ"י הדין האישי של הצדדים, היינו הדין העברי.
74. לטענת האיש מאז ההחלטה למזונות זמניים חלו שינויים מהותיים כדלקמן: קיימת החלטה חלוטה לפיה האם אינה יהודייה חרף הרישום במרשם האוכלוסין, וניתנה המלצה למשמורת משותפת (שכאמור לא התקבלה). לטענתו, שינויים אלה משפיעים על בסיס החבות - אין להחיל חיוב במזונות עפ"י הדין האישי (סעיף 3(א) לחוק המזונות), וחובת המזונות היא חובה אזרחית מכח סעיף 3(ב) לחוק המזונות.
75. האם לא טענה בסיכומים במפורש לפי איזה דין יש לפסוק את מזונותיה של הקטינה לנוכח קביעת ביה"ד הרבני וטענה כי על האב לשאת, אבסולוטית, במלוא מזונותיה עפ"י דין (שם, סעיף 27).
76. כידוע, סעיף 3(א) לחוק המזונות קובע חבות במזונות של אדם כלפי ילדו עפ"י הדין האישי שלו. האב יהודי, ובמועד הגשת התביעה טרם ניתנה קביעת ביה"ד הרבני מיום 24.5.16 לפיה האם שנתגיירה בגיור רפורמי "איננה יהודייה על פי ההלכה" (נספח א' לבקשה מיום 19.6.16).
77. גם אם הגיור הרפורמי של האם אינו תקף עפ"י החלטת ביה"ד הרבני הנ"ל - בהנחה שהיה מקום להחיל בעניינה של הקטינה את הדין האזרחי, קרי את הוראת סעיף 3(ב) לחוק המזונות, אני סבורה כי נסיבות העניין מצדיקות להוסיף ולהחיל בעניינה של הקטינה את הדין העברי. נימוקי יפוטו להלן.
78. בענייננו אמר האב בביה"ד הרבני "הורי האשה לא יהודים. לא יכולנו להינשא ברבנות ונישאנו ב... ב-2008, אחר כך רצינו להביא ילד לעולם, כשהכרתי את נ.ו. פחות מחודש אחרי שעזבה את החבר שלה, הייתה בתהליך גיור אורתודוקסי, אמרה שלא יכולה לשמור את המצוות, והלכה להתגייר בגיור רפורמי ב...". (נספח א' לבקשה מיום 19.6.16).
79. בבהמ"ש שב האב ואישר שידע על הגיור הרפורמי, ואף היה שותף לעניין: "אנחנו התחתנו בהליך רפורמי אחרי שעברנו גיור רפורמי, אני הייתי שותף..." (פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 33, ש' 28).
80. עינינו רואות, מלכתחילה לא מצא האב להבדיל בין התוצאות האפשריות של גיור רפורמי לעומת גיור אורתודוקסי.
81. ולראיה, האיש שהיה מיוצג ע"י אותם עו"ד בכל ההליכים לרבות אלה שהתנהלו בביה"ד הרבני, הודה בכתב ההגנה כי האם יהודייה וציין בהרצאת הפרטים כי היא "יהודייה (לאחר גיור)" (סעיף 1 לכתב ההגנה תחת הפרק "לגופו של עניין"; פרק ג' סעיף 4 להרצאת הפרטים).

82. מעת שקשר עצמו האב בקשר נישואין עם האם שנתגיירה, כשהוא, כאמור, אדיש לתוצאות הגיור הרפורמי שנתגיירה האשה, למעשה הוא נטל על עצמו נטל חוזי כלכלי, למצער מכללא, כלפי האשה לפיו הצדדים מקימים תא משפחתי יהודי, ובמידה ויתגרשו הדין החל בסוגיית המזונות הוא הדין העברי, על כל המשתמע מכך.
83. תימוכין לכך מצאתי בהתנהלותם של הצדדים לאורך החיים המשותפים לפיה האיש נשא בכל הוצאות הבית השוטפות, או כלשונו: "אני הייתי "ארנק" בכל הנישואין", בזמן שהאם שמרה את כספיה לעצמה (סעיף 52 לתצהיר הנתבע; שם עמ' 19, ש' 25-30; עמ' 20, ש' 7-12; עמ' 32, ש' 5-8; עמ' 42, ש' 21; עמ' 47, ש' 4).
84. טענת האיש כי היהדות הרפורמית דוגלת בהחלת זכויות וחובות באופן שווה בין המינים, לרבות בסוגיית המזונות ודבריו לפיהם "זו אמונה שלנו, שגם גבר וגם אשה מתחלקים חצי חצי גם בחובות וגם בזכויות" הם דברים בעלמא (פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 33, ש' 29-28), בייחוד משנמנע האיש להזמין לעדות את הרבנית ג' שתעיד על אשר לימדה את האם בעניין זה.
- כידוע, הפסיקה קובעת כי הימנעותו של בעל דין מהבאת ראיה היכולה לתמוך בגרסתו תפעל לרעתו ואף תפגום במהימנות גרסתו (ראו, למשל, [ע"א 8151/98 שטרנברג נ' צ'צ'יק, פד"י נ"ו \(1\) 539, בעמ' 549 \(2001\)](#)). הדברים נכונים ביתר שאת מקום בו הטענה העובדתית עלתה לראשונה בסיכומים, וממילא ללא הסבר לאי הזמנתה של הרבנית לעדות.
85. לאור האמור לעיל אני סבורה כי האב מנוע ומושתק לטעון היום שיש לפסוק את מזונותיה של הקטינה עד גיל 6 עפ"י [סעיף 3\(ב\)](#) לחוק המזונות ולא עפ"י הדין העברי.
86. כידוע, בהתאם לדין העברי החיוב במזונות קטין עד גיל 6 הוא חיוב אבסולוטי כדי כל צרכיו ההכרחיים של הקטין, ואילו בצרכים מעבר לצרכים ההכרחיים יישאו שני ההורים בשים לב ליכולתם הכלכלית (ראו: [ע"א 210/82 גלבר נ' גלבר, פד"י לח"ב \(2\) 14 \(1984\)](#); [בע"מ 2433/04 צ'נובוי נ' צ'נובוי \(2.10.05\)](#)).
87. במועד הגשת התביעה ובמועד מתן ההחלטה למזונות זמניים וההחלטה להפחתת המזונות הזמניים הנ"ל חלה גם פרשנות הדין האישי לפיה אב חייב במזונות ילדיו שעד גיל 15 כדי כל צרכיהם ההכרחיים, והחיוב במזונות ילדים מתחת לגיל 15, מעבר לצרכיהם ההכרחיים, וכן החיוב במזונות ילדים בגילאי 15-18 הינו מדין צדקה והוא חל על שני ההורים בשים לב ליכולתם הכלכלית ([ע"א 393/83 דלי נ' דלי, פד"י לח"ב \(3\) 613 \(1984\)](#)).
88. בהמ"ש העליון אימץ פרשנות חילופית לתקנות תש"ד של הרבנות הראשית לפיה יראו בשני ההורים כחייבים במזונות של ילדיהם שבגילאי 6 עד 15, מדין צדקה, תוך שהחלוקה ביניהם תקבע עפ"י יכולותיהם הכלכליות היחסיות מכל המקורות העומדים לרשותם, לרבות שכר עבודה, בנתון לחלוקת המשמורת הפיסית בפועל, ובשים לב למכלול נסיבות המקרה ([בע"מ 919/15 פלוני נ' פלונית \(19.7.17\)](#) בעמ' 125 (להלן-"[בע"מ 919/15](#))).

89. [בעמ"ש \(ת"א\) 33549-04-16](#) פלוני נ' פלונית (2.11.17) קבע כבי' השופט שנלר: "מענת שבית המשפט קבע את השינוי בתפיסה העקרונית, אודות מקור החיוב של המזונות לאחר גיל 6, סבורני כי יש להחיל את העיקרון בכל מקרה בו דנים אנו בשאלת מזונות ילד מעל גיל 6" (ראו גם: [עמ"ש \(ת"א\) 14612-10-16](#) פ.ב. נ' א.ב. (20.12.17) פסקה 7).
90. [בעמ"ש \(ת"א\) 14612-10-16](#) פ.ב. נ' א.ב. (20.12.17) פסקה 8 סיכם כבי' השופט שוחט את הפרמטרים שיש לבחון, כדלקמן:
- א. צרכי הקטינים "והכל עד כדי רמת החיים לה הורגל ערב הפירוד או שלה היה ראוי ללא הבחנה בין הכרחי ללא הכרחי..." (צרכים תלויי שהות ובכללם מדור והחזקתו, צרכים שאינם תלויי שהות, והוצאות חריגות).
- ב. היכולות הכלכליות של שני ההורים מכל המקורות, לרבות שכר עבודה.
- ג. יחס היכולות הכלכליות של ההורים
- ד. חלוקת זמני השהות אצל כל אחד מההורים.
- נתונים אלה ייושמו בנוסחה מתמטית ש"אמורה לתת לערכאה הדיונית קנה מידה; אין בתוצאה המתקבלת ממנה ובהפעלתה במקרה הפרטני משום כזה ראה וקדש" (שם, פסקה 9).
91. [בע"מ 919/15](#) עורר קושי פרשני: מחד גיסא, עפ"י הרישא של הלכת פסק הדין תשלום המזונות יהיה על פי היכולת הכלכלית היחסית; ומאידך גיסא, הסיפא של הלכת פסק הדין מפנה לפסקה 61 לפסק הדין של כבי' השופטת ברק ארז הקובעת שבמשמורת משותפת ישא כל הורה בעין בהוצאות הקיום השוטפות ובהוצאות המדור, ללא קשר למצב הכלכלי (שם, סעיפים 61(א) ו-ד).
92. בניסיון להתמודד עם קושי פרשני זה בנייר עמדה שהציגו מומחי מרכז רקמן בעקבות פסק הדין הם הציעו לטעון כי הלכת פסק הדין תקפה רק למצבים של משמורת משותפת והשתכרות שווה. עמדה זו נדחתה עד היום בפסיקת בהמ"ש לענייני משפחה וגם על ידי כבי' השופט שוחט [בעמ"ש \(ת"א\) 14612-10-16](#) פ.ב. נ' א.ב. (20.12.17).
93. ניסיון נוסף ליישב את הסתירה בין שני חלקי הפסיקתא נעשה ע"י פרופ' יואב מאז"ה במאמרו "מהפכת מזונות הילדים: בעקבות פסיקת בית המשפט העליון בבע"מ 919/15" (טרם פורסם) אשר אימץ פרשנות מילולית לפיה במצבים שאינם מסווגים כמשמורת משותפת יחולק הנטל בהתאם ליכולת הכלכלית של הצדדים, ואילו במשמורת משותפת רק ההוצאות שאינן תלויות שהות יחולקו בהתאם ליחסי השתכרות הצדדים (לגבי הוצאות תלויות שהות והמדור ישא כל צד יישא בהוצאותיו גם אם בין ההורים קיימים פערי השתכרות).
- ברם, גישה זו סותרת את הגיונו הפנימי של פסק הדין לפיו החלוקה בין ההורים תקבע עפ"י יכולותיהם הכלכליות היחסיות.

94. לנוכח הקושי בשתי הפרשנויות אני בוחרת בפרשנות תכליתית שתהיה בהלימה עם הרציונאליים המנחים את גישה של כב' השופטת ברק ארז: עקרון השוויון המגדרי ועקרון טובת הילד.
95. פרשנות תכליתית [לבע"מ 919/15](#) ניתנה ע"י עו"ד ענת ליפשיץ ופרופ' שחר ליפשיץ (להלן-"ע' ו-ש' ליפשיץ") במאמרם "מזונות ילדים בגילאים 6 עד 15 במצבי משמורת משותפת? מבט פרשני וגישורי בעקבות [בע"מ 919/15](#) (טרם פורסם).
96. במוקד פרשנותם של ע' ו-ש' ליפשיץ עומדת הבחנה בין שתי שאלות משפטיות: חלוקת הנטל בין בני הזוג מזה ומימושה המשפטי בין היתר על ידי ההתחשבות בהוצאות שהוצאו בעין על ידי ההורים מזה.
97. עפ"י פרשנותם של ע' ו-ש' ליפשיץ "הרישא של הפסיקתא (בה נקבע כי שני ההורים חבים עפ"י מצבם הכלכלי, ובלי קשר למגדר - ס.א.) עוסקת בחלוקת הנטל והיא ישימה לכל חלוקת שהות, בעוד הסיפא עוסקת בשאלת מימושה ובפרט בהתחשבות בהוצאות הישירות המוצאות על הילדים ובנושא המדור... לשיטתנו פסק דינה של השופטת ברק ארז, ובוודאי ס' 61 המסכם את הנחיותיו המעשיות, אינם עומדים בחלל ריק אלא הם מבוססים על המהלך הראשוני לפיו כלל הוצאות הילדים, תלויות השהות, שאינן תלויות שהות ואף מדורם, הם באחריות שני ההורים שחבים בהם לפי יכולתם הכלכלית. משום כך, יש לדבוק בפרשנות התכליתית של חוות דעתה של ברק-ארז לפיה יש לקבוע תחילה את שיעור ההשתתפות של כל הורה בכל סוגי ההוצאות, תלויות השהות שאינן תלויות שהות והמדור (הכפול במקרה של משמורת משותפת ובלבד שלפי המבחן הכלכלי מדור כפול אינו פוגע בתשלום יתר המזונות) ואז לקזז מחבותו של ההורה את הסכומים שהוציא על ההוצאות תלויות השהות בהתאם לנוסחה של קיזוז מלא, ולהתחלק בהוצאות שאינן תלויות שהות בהתאם למנגנון שנבחר, וכן לקזז את הוצאות המדור שהוציא כל הורה. לכן, לדעתנו, במקרה של בני זוג המשתכרים באופן שונה יש ליישם את המתודה העקרונית, ולאחר קיזוז בשיטה הטכנית יש לבצע העברה כספית בין בני הזוג אף לגבי ההוצאות תלויות השהות והמדור. לעומת זאת, במקרים של זמני שהות זהים ומשכורת שווה המשמעות תהיה שלילת תשלומי העברה לגבי הוצאות תלויות השהות והמדור."
98. מיישומה של גישה זו אותה אני מאמצת נגזר, כי בפסיקת המזונות אין משמעות גדולה לסוג המשמורת אלא לזמני השהות.
99. העובדה שהתקשורת בין ההורים איננה טובה בעקבותיה דחיתי את האפשרות למשמורת המשותפת לא משפיעה על העובדה שבזמן שהותה של הקטינה אצל אביה הוא מממן אותה בעין. מצד שני, ברור שבמצב כזה יש לבחור בהורה מרכז, בענייננו האם המשמורנית, שתהיה אחראית על הוצאות הקטינה שאינן תלויות שהות.

100. עפ"י מודל ששת השלבים של ע' ו-ש' ליפשיץ על מנת לחשב את המזונות אשר ישלם הורה א' (בדרך כלל בעל ההכנסה הגבוהה) להורה ב' (בעל ההכנסה הנמוכה) יש לחבר שלושה רכיבים כדלקמן:

$$[\text{רכיב מדור}] + [\text{רכיב תלוי שהות}] + [\text{רכיב לא תלוי שהות}]$$

101. על מנת להגיע לשלושה רכיבים אלו יש להשתמש בשני קבועים:

$$[\text{שעור ההשתכרות של הורה א'}] = [\text{הכנסתו הפנויה של הורה א'}] \text{ לחלק ל} [\text{סך ההכנסות הפנויות של שני ההורים}]$$

$$[\text{שעור השהות של הורה א'}] = [\text{מספר ימי השהיה אצל הורה א' בשבועיים}] \text{ לחלק ל- } 14.$$

102. באמצעות קבועים אלו ולאחר קביעת כלל הוצאות הילדים בשני הבתים, ומי מההורים ישא בהוצאות שאינן תלויות שהות, ניתן לחשב את שלושת רכיבי המזונות המוזכרים לעיל:

$$[\text{רכיב תלוי שהות}] = ([\text{שעור ההשתכרות}] \text{ פחות } [\text{שעור השהות}]) \text{ כפול } [\text{גובה ההוצאות תלויות שהות}].$$

$$[\text{רכיב לא תלוי שהות}] = ([\text{שעור ההשתכרות}] \text{ כפול } [\text{גובה ההוצאות שאינן תלויות שהות}]) \text{ פחות } [\text{הוצאותיו של ההורה שאינן תלויות שהות}].$$

103. דין ההוצאות החריגות כדין שאר ההוצאות שאינן תלויות שהות, דהיינו מחולקות על פי יחס ההשתכרויות.

104. רכיב המדור מחושב לפי הנוסחה הבאה הלוקחת בחשבון מדור כפול במקרה של זמני שהות כמעט שווים:

$$[\text{רכיב מדור}] = ([\text{שעור השתכרות}] \text{ כפול } [\text{רכיב מדור הילדים בשני הבתים}]) \text{ פחות } [\text{הוצאות מדור הילדים ששילם ההורה בעין}]$$

לעומת זאת, במקרה של זמני שהות מצומצמים אין להכיר בהוצאת מדור אצל אותו הורה ואין לייחס את הוצאות המדור של אותו הורה כהוצאה של הקטין. במקרה כזה יחושב רכיב המדור כדלקמן:

$$[\text{רכיב מדור}] = [\text{שעור השתכרות}] \text{ כפול } [\text{רכיב מדור הילדים בבית ההורה השני}]$$

105. לשם הפשטות, הנוסחה קובעת כמה ישלם האב לאם. (במידה והסכום שלילי, יש להחליף בין ההורים ולקבוע באמצעות אותה נוסחה כמה תשלם האם לאב). תשלומי האב לאם הם:

$$Er * (Pf - Rf) + (Ea * Pf - Tf) + (Pf * (Hf + Hm) - Hf)$$

מקרא:

$$Er = \text{סכום ההוצאות תלויות שהות בשני הבתים}$$

$$Ea = \text{סכום ההוצאות שאינן תלויות שהות בשני הבתים}$$

$$Hf = \text{הוצאות מדור הילדים בבית האב}$$

$$Hm = \text{הוצאות מדור הילדים בבית האם}$$

$$Tf = \text{הוצאות האב שאינן תלויות שהות}$$

$$Tm = \text{הוצאות האם שאינן תלויות שהות}$$

$Pf =$ חלק האב בסכום ההכנסות הפנויות של ההורים

$Pm =$ חלק האם בסכום ההכנסות הפנויות של ההורים

$Rf =$ שיעור הזמן שהילדים בבית האב

$Rm =$ שיעור הזמן שהילדים בבית האם

המשתנים מוגדרים באופן כזה שתמיד $Pf+Pm=100\%$, $Rf+Rm=100\%$, $Tf+Tm=Ea-1$.

מן הכלל אל הפרט

106. לאחר שנקבע איזה דין יחול יש לקבוע מתוך התשתית הראייתית מהו יחס ההכנסות הפנויות של החייבים, ומהם צרכיה של הקטינה תוך אבחנה בין צרכים תלויי שהות ושאינם תלויי שהות וההוצאות החריגות וכן את ההסדר המתאים לעניין המדור.

א. היכולת הכלכלית של ההורים

107. בחודש אפריל 2017 רכשה האם את זכויותיו ששל האב בדירה באמצעות משכנתא כנגד תשלום בסך של 574,000 ₪.

108. בבעלותו הבלעדית של האב שני כלי רכב: אופנוע ומכונית מסוג ... שנת ייצור ... (ראו: נספח כ' לתצהיר התובעת).

109. בבעלותה הבלעדית של האם מכונית מסוג ... שנת ייצור ... (נ/1), שנרכשה לדבריה במימון של אביה (פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 18, ש' 12).

110. לאב זכויות פנסיוניות בסכום מהוון בסך של כ-197,000 ₪. לאם זכויות פנסיוניות וסוציאליות בסכום מהוון בסך של כ-165,000 ₪ (ראו דו"ח רו"ח א.י. [תמ"ש 30710-07-17](#)).

111. לכל אחד מהצדדים יש הכנסה מעסק עצמאי. עפ"י ההלכה הפסוקה וסעיף 9 להחלטה מיום 3.11.15 היו הצדדים חייבים להגיש במסגרת תצהיר עדות ראשית גם דוחות שומה לשנים הרלוונטיות, דוחות מע"מ ותשלומי מקדמות מס הכנסה וכל זאת על מנת לפרוש בפני ביהמ"ש את מרבית הנתונים, הרשמיים לפחות, בדבר הכנסתו של כל אחד מהם (ראו, למשל, [ע"א 108/79 עמון נ' עמון, פד"י לד\(1\) 314 \(1979\); תמ"ש \(ת"א\) 31070/04 מ.ג.נ'](#) מ.י. (11.7.05); [תמ"ש \(ת"א\) 22618-09-13](#) ל.ש.נ' א.ש. (25.5.14)).

112. שני הצדדים לא סייעו בידי בהמ"ש לעמוד על הכנסתם החודשית. לא הוגשו דוחות שומה לשנים הרלוונטיות, וכל אחד מהצדדים הסתפק בהגשת אישורים חלקיים שונים (האב - אישור רו"ח לא מאומת בתצהיר, דוח רווח והפסד לא סופי לשנת 2015, לחודשים ינואר-פברואר 2016, חשבוניות מס (נספחים ט-10, ט-3, ט-5 לתצהיר); האם - דוח הכנסות והוצאות משוער לשנת 2015 (נספח כב' לתצהיר)).

113. הכנסות האם מעבודה כשכירה ומעסק (עסק פטור):

- א. עפ"י תלושי שכר לחודשים ינואר 2015- פברואר 2016 ממוצע השכר החודשי בערכי נטו (לאחר ניכוי חובה: מס הכנסה, ביטוח לאומי וגם "ניכוי חובה" שהם בעלי אופי פנסיוני [\(בע"מ 3432/09 פלוני נ' פלונית 23.6.09\)](#)) הינו בסך של כ-11,050 ₪ (נספח כא' לתצהיר).
- ב. בנוסף, יש לאם הכנסה מעבודה נוספת העומדת בממוצע ע"ס של כ-1,200 ₪ לחודש (ראו: נספח כב' לתצהיר האם; נספח ב2 לבקשה למזונות זמניים; נספח י2 לתצהיר האב תדפיסי בנק לאומי לחודשים מאי- דצמבר 2014, ינואר- יולי 2015; נספח א' לתגובה מיום 1.5.16 [תמ"ש 54601-08-15](#) תדפיסי בנק לאומי לחודשים מרץ 2015- פברואר 2016; פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 18, ש' 21; עמ' 19, ש' 10).
114. לאור האמור לעיל הכנסתה של האם מעבודותיה הינה בסך של כ-12,250 ₪, ובתוספת קצבת ילדים מהמל"ל עומדת הכנסתה הכוללת ע"ס של כ-12,400 ₪ לחודש.
115. הטענה לקבלת משכורות 13 כבונוס לא הוכחה.
116. האם ממצה את פוטנציאל השתכרותה, ולא הוכח אחרת.
117. על הסכום האמור לעיל יש להוסיף הכנסה משכירות מהדירה שרכשה האם. לא ידוע סכום השכירות המדויק. עם זאת, עפ"י האמור בסעיף 37 לתצהירה של האם ניתן להשכיר את הדירה תמורת סך של כ-5,300 ₪ לחודש.
118. האם נושאת גם בהוצאה שוטפת להחזר המשכנתא בגין הדירה. האם לא פרטה את סכום ההחזר החודשי, ואילו לטענתו של האב מדובר בסך של 3,200 ₪ בחודש. על כן יש לייחס לאם הכנסה משכ"ד בניכוי המשכנתא בסך של כ-2,100 ₪ בחודש.
119. יוצא, אפוא, כי סה"כ הכנסתה של האם ממקורות שונים הינה בסך של כ-14,500 ₪ בחודש.
120. **הכנסות האב מעבודתו כעצמאי (עוסק מורשה)** - לדבריו של האב הכנסתו החודשית משירותיו לחב' ... עומדת ע"ס של 35,000 ₪ + מע"מ שלדבריו "ו(1)מורידים לי ישר" (פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 33, ש' 1; וכן ראו פרוטוקול מיום 23.6.16 עמ' 52, ש' 11-12; סעיף 7 לכתב ההגנה ובסעיפים 50, 53-55 לתצהיר). לטענתו, מסכום זה יש לנכות ניכוי חובה (מס הכנסה וביטוח לאומי) וגם הפרשות פנסיוניות שונות.
121. בנסיבות העניין משלא הוגשו מסמכים כדין הרי עפ"י [תקנה 264 לתקנות סדר הדין האזרחי](#), התשמ"ד-1984 יכולתי לקבל את גרסתה של האשה (ראו: [ע"מ \(ירושלים\) 470/03 פלוני נ' פלונית \(18.11.05\)](#); [תמ"ש \(ת"א\) 37055-08-13 פלונית נ' פלוני \(17.11.14\)](#)).
122. למרות זאת, עיינתי באישור הכנסה מהמל"ל מיום 13.3.16 שנערך לפי מיטב השומה (ממוצע הכנסה חודשי (ברוטו) בסך של כ-42,600 ₪ בחודשים אוקטובר - דצמבר 2015) (ראו: נספח ב1 לתצהיר האם), בחשבוניות מס' של שנת 2015 (אפריל - 40,297 ₪, ספטמבר - 34,179 ₪; נובמבר- 37,200 ₪ (ראו: נספח ט5 לתצהיר הנתבע), ובתדפיסי בנק מזרחי על הפקדות חב' ... במהלך שנת 2015.

123. לאור האמור לעיל, ולאחר שהבאתי בחשבון את העובדה כי היה בידי האב להציג דוח שומה של מס הכנסה ולא להסתפק באישור רו"ח, אני מעמידה את הכנסתו של האב מעבודתו ע"ס של כ-40,000 ₪ ברוטו, ובממוצע כ-23,000 ₪ נטו, לפחות (פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 41, ש' 22-17; עמ' 44, ש' 10, 14, 15-16, 24; נספח ט לתצהיר הנתבע). קביעה זו מתיישבת עם הודעת דוא"ל של רו"ח מיום 6.9.17 שצרף האב לכתב ההגנה בתמ"ש [30710-07-17](#) (שם, נספח 2).
124. נטען כי לאב יש הכנסה נוספת, לא מדווחת, בסך של 10,000 ₪ לחודש לפחות. האב הכחיש בתוקף את הטענה (פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 37, ש' 10) והסביר כי הפקדות של סכומים בסך כולל של 20,000 ₪ הם כספים שניתנו לו ע"י הוריו בשתי הזדמנויות שונות (שם, עמ' 37, ש' 17, 19; עמ' 39, ש' 1). מלבד שתי הפקדות אלה לא עלה בידי האב להצביע על תנועת כספים נוספת (ראו: נספח י' לתצהיר). לכן, לא שוכנעתי כי יש לאב הכנסות לא מדווחות.
125. בנוסף לצורך חישוב יחסי ההשתכרויות יש לבחון הכנסות פנויות ולא משכורת נטו, ועל כן יש לנכות מכל צד את הכנסותיו המינימאליות עבור עצמו. ראו בעניין זה מאמרם של ע' ו-ש' ליפשיץ: "אנו סבורים, כי הרעיון החלוקתי העומד מאחורי דין הצדקה במשפט העברי ומאחורי שיקולי הצדק והשוויון האזרחיים מחייבים הפחתת הוצאות חיוניות בטרם תחושב ההכנסה וזאת כדי להעריך את היכולת הממשית של כל הורה לשאת בנטל. נוסף ונאמר כי מצב בו שני ההורים מתחלקים ביניהם על פי הפרשי השתכרות, ללא קיזוז צרכים אישיים חיוניים, עלול להביא למצב שלהורה לא תהא בררה אלא להתקיים ממזונות שהיו מיועדים לילדו וכך תיפגע באופן משמעותי טובתם של ילדים".
126. אף בפסיקה נאמר כי יש לייחס לכל אחד מההורים הוצאות מחייה בסיסיות לפחות בסך של כ-2,000 ₪ בחודש (ראו: [בע"מ 1715/07](#) פלוני נ' פלונית (6.3.08)).
127. בנוסף, לכל אחד מהצדדים יש הוצאות מדור אשר גם אותן יש לקחת בחשבון בטרם תחושב ההכנסה הפנויה.
128. לא ידועה עלות השכירות החודשית של האב, ואייחס לו הוצאה זהה להוצאת המדור של האם (לפי 4,500 ₪ בחודש). מאחר ששליש מהמדור מיוחס לילדה, הרי שהוצאות המדור עבור כל אחד מההורים מגיעות לסך של כ-3,000 ₪ בחודש.
129. על כן, יש לנכות מההכנסה של כל אחד מההורים לפחות סך של 5,000 ₪ (3,000 ₪ הוצאות מדור אישי ו-2,000 ₪ צרכים אישיים) כדי לחשב את הכנסתו הפנויה.
130. מכל האמור לעיל, ניתן לומר אפוא, כי הכנסתה הפנויה של האם היא בסך של 9,500 ₪ בחודש ואילו הכנסתו הפנויה של האב היא בסך של 18,000 ₪ בחודש.

131. יחס ההכנסות הפנויות של ההורים לפיכך הינו 65% לאב (18,000/27,500) ו- 35% לאם (9,500/27,500).

ב. צרכי הקטינה

132. בכתב התביעה העמידה האם את דמי המזונות הדרושים לקטינה ע"ס של 6,508 ₪ (4,000 ₪ מזונות + 2,508 ₪ מדור והחזקתו (כולל משכנתא)) ובנוסף 75% הוצ' חינוך ומלוא הוצ' בריאות חריגות וביטוח משלים (שם, סעיף 17).

133. בתצהיר ובסיכומים עדכנה האם את דרישתה לנוכח צרכים והוצאות העולים לעת גדילתה של הקטינה, כדלקמן: מזונות - 4,638 ₪, 1/3 מדור ריאלי והחזקתו, 75% הוצאות חריגות (חינוך), מלוא הוצ' בריאות חריגות לרבות עלויות ביטוח רפואי משלים.

134. לעומת זאת, בסיכומיו טען האב כי ההוצאות מופרזות וסה"כ צרכיה של הקטינה מסתכמים בסך של 2,466 ₪ לפי פירוט כדלקמן: מזונות והחזקת מדור - 1,400 ₪; מדור - 1,066 ₪, מלבד הוצאות רפואה וחינוך.

135. האם טענה להוצאות הקטינה בתצהירה. חלקן נכללות בגדר הוצאות תלויות שהות וחלקן בגדר הוצאות שאינן תלויות שהות. לא כל ההוצאות החודשיות נתמכות באסמכתאות שהובאו ולא תמיד בנפרד ובמובחן מצרכיה של האם.

136. לאור זאת להלן טבלה ובה פירוט הוצאות הקטינה בשני הבתים, מלבד הוצאות החינוך והרפואה, כפי שהובאו על ידי האם בתצהירה וכפי שניתן לדלות מאסמכתאות שצורפו לתצהירו של האב, ובסוגריים הסכום המוערך על ידי [\(ע"א 93/85 שגב נ' שגב, פד"י לט\(3\) 822 \(1985\)\)](#) (נספחים: זי-יטי לתצהיר).

137. יוער, כי בהערכת הסכום התחשבתי גם בנתונים הבאים:

א. הצעתו של האב לתשלום דמי מזונות בסך של 3,000 ₪ במשמורת משותפת- סכום המהווה אינדיקציה לצרכי הקטינה כפי שהוא רואה אותם (פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 33, ש' 11).

ב. התנהלותו של האב שאינו חוסך דבר מעצמו (בילויים במסעדות, נסיעות לחו"ל, פסיכולוג פרטי, ספא, מחזיק שני כלי רכב וכו') וכנגזר מכך גם לקטינה מגיעה רמת חיים ראויה (ראו: פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 35, ש' 10-15; עמ' 36, ש' 8-9; עמ' 37, ש' 8, 4; עמ' 39, ש' 20; עמ' 40, ש' 30; עמ' 45, ש' 24-25; עמ' 46, ש' 5-10; עמ' 47, ש' 12-16) פרוטוקול מיום 10.4.16 עמ' 35, ש' 10-15; עמ' 36, ש' 8-9; עמ' 37, ש' 8, 4; עמ' 39, ש' 20; עמ' 40, ש' 30; עמ' 45, ש' 24-25; עמ' 46, ש' 5-10; עמ' 47, ש' 12-16).

ג. כאשר הקטינה חולקת את זמנה בין שני בתים באופן כמעט שוויוני היא זקוקה לפחות למערכת ביגוד בסיסית גם בביתו של האב. בנוסף, גם האב מאכיל ומשקה את הקטינה עת היא נמצאת אצלו.

138. סה"כ הצרכים של הקטינה בשני הבתים מסתכמים בסך של כ- 3,340 ₪ לפי פירוט כדלקמן: צרכים תלויי שהות - 2,400 ₪, צרכים לא תלויי שהות - 941 ₪.

רכיב	תלויי שהות	לא תלויי שהות
מזון	1,500 ₪	
ביגוד והנעלה		720 ₪ (550 ₪)
היגיינה	120 ₪ (80 ₪)	
תרבות ובילויים	300 ₪	
צעצועים, משחקים וספרים	300 ₪ (200 ₪)	
דלק	500 ₪ (150 ₪)	
יום הולדת (מפעיל והוצ' עריכת אירוע)		200 ₪ (160 ₪)
ביטוחים פרטיים (בריאות, תאונות אישיות)		41 ₪
מתנות לאירועים		142 ₪ (80 ₪)
ספר		30 ₪
טלפון סלולארי		80 ₪
מים	80 ₪ (50 ₪)	
גז	41 ₪ (20 ₪)	
חשמל	124 ₪ (100 ₪)	

מדור והחזקתו

139. בנוסף קיימות הוצאות בגין חלקה של הקטינה (1/3) בעלויות המדור והחזקתו ([נ"א 764/87](#)) אוהר נ' אוהר (31.12.87).
140. בענייננו התגוררה המשפחה בדירת 3.5 בשכונת ... הנמצאת ב..., והחזר השוטף של המשכנתא עמד ע"ס של כ- 5,300 ₪ בחודש.
141. האם והקטינה עברו להתגורר ב... וחווה השכירות שצורף לתצהיר האם (נספח ה') מלמד כי גובה שכ"ד (דירת 3 חדרים) הינו 4,900 ₪ בחודש.
142. לטענתו של האב משהופחתו דמי המשכנתא לסך של כ-3,200 ₪ בחודש הרי שסכום זה מהווה כמדור רעיוני ומשקף את רכיב המדור אותו משלמת האם. אין בידי לקבל את הטענה, בייחוד כשהחלטה מיום 23.6.16 (סעיף 29 לעיל) בעינה עומדת, ולא ידוע כי האב נתן הסכמה למעבר בחזרה של הקטינה ל... .

143. בנסיבות העניין מדור סביר הוא דירת 2.5 – 3 חדרים לפחות בעלות של ₪ 4,500 בחודש.
144. הוצאות החזקת הדירה בחודש שאינן תלויות שהות מתקבלות בחלקן לפי קבלות ובחלקן עפ"י הערכה, כדלקמן: ארנונה כ-500 ₪, תמי 4 כ-250 ₪, חומרי ניקוי-80 ₪ (הועמדה ע"ס 300 ₪), אינטרנט-90 ₪, תיקונים ובלאי – 100 ₪ (הועמדה ע"ס 200 ₪), ועד בית – 200 ₪, מנקה – 400 ₪ בממוצע (הועמדה ע"ס 600 ₪).
145. העלויות הכוללות של המדור והחזקתו הן כ-6,120 ₪ בכל אחד מן הבתים (בעיגול).

ג. התחשבות בזמני השהות

146. במאמר מרחיבים ע' ו-ש' ליפשיץ בהקשר להתחשבות הנדרשת בזמני השהות בהקשר לפסיקת המדור: "בניגוד להוצאות תלויות שהות, שבהקשר להן ההוצאה של ההורה האחד אמורה להפחית את ההוצאה של ההורה האחר, הרי שבמקרה של המדור העובדה שההורה הראשון שכר דירה גדולה עבור חצי מן הימים לא מאפשרת להורה השני לצמצם את הוצאות המדור שלו בימים אלה. על פי המכניזם שנקבע בפסק הדין, משנפטקה משמורת משותפת ומשמצא בית המשפט כי ההכנסה המצרפית של ההורים מאפשרת להם לשאת במדור כפול עבור הילדים מבלי לפגוע בצרכיהם, יחושב המדור הכפול, כהוצאה עבור הילדים, יחולק בהתאם ליחסי ההכנסות הפנויות ואז יקוזז מחלקו של כל הורה הוצאות המדור שהוציא בפועל ובהתאם לכך, ישתלמו תשלומי העברה. לעומת זאת, במקרים שלא יסווג מראש כהסדר משמורת משותפת, או במקרים שבהם לנוכח המצב הכלכלי נסוג בית המשפט מהסדר המשמורת המשותפת, לא יחול ההסדר ולכאורה רק הוצאות המדור של הילדים אצל המשמורן העיקרי יחושבו כהוצאות מדור ויתחלקו בהתאם ליחסי ההשתכרויות הפנויות".
147. במאמר מפנים ע' ו-ש' ליפשיץ לבע"מ 919/15 ומוכיחים כי מלבד הנימוקים המוזכרים לעיל, ברור שעפ"י פסק דין זה המדור איננו הוצאה תלוית שהות, משום שאם נפרש את המדור כהוצאה תלוית שהות הרי שלא ניתן יהיה להסביר כלל את אזהרותיה של כב' השופטת ברק ארז בדבר קביעת מדור כפול במקרה שאין די בהכנסות ההורים.
148. להשלמת התמונה אציין כי לצד הקבוע בבע"מ 919/15 בהקשר זה ע' ו-ש' ליפשיץ סבורים כי כאשר מתקיימים זמני שהות נרחבים שאינם עולים כדי משמורת משותפת "ניתן בכל זאת להחשיב חלק מהוצאות המדור של ההורה שאינו משמורן כהוצאות מדור אף כי אין לחשב אותם בהכרח באופן זהה להוצאות הנדרשות עבור מדור קבע כפול".
149. בענייננו הקטינה נמצאת במשמורת פיזית של האם. במחזור של שבועיים שוהה הקטינה 6 לילות אצל האב ו-8 לילות אצל האם. במקרה דנן נחה דעתי כי בזמני שהות אלה נדרש מדור כפול ברמה שווה עבור הקטינה בשני הבתים וכי העול הכפול של נשיאה במדור לנוכח זמני שהות כמעט שוויוניים לא יפגע ביכולת ההורים לעמוד בתשלומי המזונות להם זקוקה הקטינה.

150. לסיכום, על מנת להגיע לחיוב המזונות הכולל יש להשתמש במודל ששת השלבים של ע' ו-ש' ליפשיץ המבוסס על פרשנותם [לבע"מ 919/15](#).

151. **איישם את העקרונות במקרה שבפניי:**

שלב א': **קביעת שיעור ההשתתפות של כל הורה בהוצאות על פי יחס ההכנסות** – כאמור לעיל, שיעור השתתפות האב, במקרה דנן הוא 65% לאב, ו35% לאם.

שלב ב': **קביעת כלל ההוצאות תוך חלוקתן להוצאות תלויות שהות ולהוצאות שאינן תלויות שהות** – כאמור לעיל, קבעתי כי סך הצרכים תלויי השהות 2,400 ₪, ואילו סך הצרכים לא תלויי השהות- 941 ₪.

שלב ג': **קביעת שיעור שהות אצל כל אחד מן הצדדים** – הקטינה שוהה 43% עם האב, ו- 57% עם האם.

שלב ד': **חישוב רכיב המזונות הנגזר מההוצאות תלויות השהות-**

החיוב העקרוני של האב נקבע על ידי מכפלת שיעור השתתפות האב בהוצאות תלויות השהות של הילדה. המכפלה של 65% בהוצאות תלויות השהות בגובה 2,400 ₪ מגיעה ל-1,560 ₪. ואולם, חלק מסכום זה מוציא האב בעין בזמן שהילדה שוהה עימו. המכפלה של 43% שיעור השהות של הקטינה אצל האב בהוצאות תלויות השהות בגובה 2,400 ₪ מגיעה ל- 1,032 ₪. לפיכך, האב צריך להעביר לאם את ההפרש בגובה 528 ₪.

שלב ה': **חלוקת החיוב לגבי הוצאות שאינן תלויות שהות וקביעת המנגנון לתשלומם-**

סך הצרכים שאינם תלויי שהות הוערכו על ידי בסך של 941 ₪. על האב לשאת ב65% מתוך הוצאות אלו. לפיכך, הוא מחויב בסך של 612 ₪. במקרה דנן, מאחר שהתקשורת בין ההורים אינה טובה אני קובעת כי האם תשמש כהורה מרכז. ועל כן האב יעביר לה את מלוא הסכום בסך 612 ₪.

שלב ו': **חישוב המדור והוצאות המדור שאינן תלויות שהות –**

בגלל זמני השהות הנרחבים של שני ההורים והואיל והכנסתם של ההורים משגת שני בתים אני קובעת כי רכיב זה ישולם על דרך המדור הכפול. כפי שראינו לעיל, המדור שאיננו תלוי שהות עולה כ-6,120 ₪ בכל אחד מן הבתים, וביחד בשני הבתים- 12,240 ₪.

רכיב מדור הקטינה בשני הבתים הוא 4,080 ₪ (שליש), כאשר כל אחד מן ההורים משלם 2,040 ₪ (הרכיב המשוך לקטינה בתוך הוצאותיו לשכירות ולהוצאות מדור שאינן תלויות שהות).

על האב לשלם 65% מרכיב המדור 4,080 ₪, כלומר, הוא מחויב ב- 2,652 ₪.

מתוכם, הוא משלם בעין סכום של 2,040 ₪ ולפיכך הוא יעביר לאם 612 ₪ עבור המדור.

152. כפועל יוצא על האב להעביר לאם סך של 528 ₪ עבור הוצאות תלויות שהות, 612 ₪ עבור הוצאות שאינן תלויות שהות ו- של 612 ₪ עבור המדור, ובסה"כ- 1,750 ₪ (בעיגול) בחודש (להלן-"דמי המזונות").

153. שימוש בנוסחה הסופית יביא אותנו לאותה תוצאה:

$$Er * (Pf - Rf) + (Ea * Pf - Tf) + (Pf * (Hf+Hm) - Hf)$$

Er = סכום ההוצאות תלויות שהות בשני הבתים - 2,400 ₪.

Ea = סכום ההוצאות שאינן תלויות שהות בשני הבתים - 941 ₪.

Hf = הוצאות מדור הילדים בבית האב - 2,040 ₪.

Hm = הוצאות מדור הילדים בבית האם - 2,040 ₪.

Tf = הוצאות האב שאינן תלויות שהות - 0 (האם הורה מרכז)

Pf = חלק האב בסכום ההכנסות הפנויות של ההורים - 65%.

Rf = שיעור הזמן שהילדים בבית האב - 43%.

$$2,400*(0.65-0.43) + (941*0.65) + (0.65*(2,040+2,040)-2,040) = 1,750$$

154. עוד ובנוסף יישאו ההורים בהוצאות החינוך של הקטינה ובהוצאות רפואתה עפ"י יחס הכנסותיהם, כך שהאם תשא ב- 1/3 מההוצאה ואילו האב יישא ב- 2/3. לעניינים אלו תהא האם ההורה המרכז, והיא תדאג להוצאות אלו, כמובן, בהתייעצות עם האב.

תחולת ההלכה בבע"מ 919/15 רטרוספקטיבית

155. הסיכומים הוגשו טרם שונתה ההלכה בבע"מ 919/15 ואין בהם התייחסות לשינוי שנוצר בעקבותיה. אף לא נתבקשתי לאחר פרסום בע"מ 919/15 לאפשר לצדדים לטעון בנושא זה. עם זאת, בהמ"ש אינו יכול להתעלם מקיומה של ההלכה החדשה גם אם הצדדים לא טוענים לתחולתה (תמ"ש (נצרת) 46640-01-15 ק.ל.נ' ש.1 (27.12.17)).

156. הפסיקה קובעת כלל של החלה רטרוספקטיבית של הלכה חדשה בהליך תלוי ועומד, ואי החלה שכזו כחריג הנדרש לנימוק (ראו: רע"א 8925/04 סולל בונה בניין ותשתיות בע"מ נ' עזבון המנוח אחמד עבד אלחמיד ז"ל (27.2.06)).

157. בענייננו שאלת התחולה הרטרוספקטיבית יכולה להתייחס רק לתקופה מחודש ספטמבר 2016 עת מלאו לקטינה 6 שנים.

158. לא מצאתי כי שקיימות נסיבות חריגות בענייננו ומשכך יש להחיל את המזונות הקבועים מחודש ספטמבר 2016.

סוף דבר

159. אשר על כן נקבע כדלקמן:

א. התביעה בתמ"ש 54601-08-15 נדחת.

ב. התביעה בתמ"ש 11842-08-15 מתקבלת ונפסק כאמור בסעיף 70 לעיל.

ג. התביעה בתמ"ש 11813-08-15 מתקבלת כאמור בסעיפים 152 ו-154 לעיל.

160. ניתנות בזה ההוראות הבאות באשר לדמי המזונות:

- א. עד יום 9.9.16 תעמוד על כנה ההחלטה למזונות זמניים.
- ב. מיום 10.9.16 יישא הנתבע וישלם דמי מזונות של הקטינה בסך של 1,750 ₪ בחודש. דמי המזונות ישולמו ע"י הנתבע ישירות לאם בכל 5 לחודש ומראש ועד הגיע הקטינה לגיל 18 שנה ו/או עד שתסיים הלימודים בתיכון, לפי המאוחר מבין השניים. בתקופת השירות הצבאי הסדיר ו/או השירות הלאומי, יעמדו דמי המזונות על 1/3 משיעורם הקודם.
- ג. תודיע האם לנתבע על רצונה בהפקדת דמי המזונות לחשבון הבנק שלה, תעביר פרטי חשבון הבנק שלה לנתבע ובמקרה כזה תשלום דמי המזונות במועדם לזכות חשבון זה יחשב כתשלום תקין, ובלבד שהאם לא הודיעה לנתבע על שינוי בפרטי מס' החשבון או הבנק.
- ד. דמי המזונות יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן ויעודכנו אחת ל-3 חודשים, ללא הפרשים רטרואקטיביים בין תקופה אחת לרעותה. מדד הבסיס לחישוב יהיה המדד הידוע ביום 10.9.16 והתחשיב יעשה לעומת המדד הידוע בעת עריכת תחשיב ההצמדה.
- ה. האם תהיה ההורה המרכזית ותממן את הוצאות הביגוד וההנעלה בשני הבתים. בנוסף, היא תשא בהוצאות עבור טלפונים סלולאריים, תספורת, מתנות, ביטוחים פרטיים של הקטינה ועלויות הפעלת ימי הולדת במלואם.
- ו. סכומים שהנתבע שילם על חשבון דמי המזונות, בכסף בלבד ולידי האם, עפ"י החלטה למזונות זמניים יוכלו להיות מקוזזים על ידו.
- ז. הפרשי מזונות העבר בין ההחלטה למזונות הזמניים לבין פסק הדין ביחס לתקופה מיום 11.9.16, ככל ששולמו ע"י הנתבע, יושבו ע"י האם ב-20 תשלומים שווים ורצופים.
- ח. בנוסף לדמי המזונות וכחלק מהם יישא הנתבע ב-2/3 מהוצאות חינוך והוצאות רפואיות חריגות שאינן מכוסות על ידי [חוק ביטוח בריאות ממלכתי](#) או ביטוח רפואי אחר בו מבוטחת הקטינה, ככל שמבוטחת.
- באמירה הוצאות רפואיות חריגות נכללות גם, אך לא רק, הוצאות לטיפול אורתודנטי ו/או טיפול שיניים ו/או משקפיים ו/או טיפול פסיכולוגי וכיו"ב. במקרה של מחלוקת בין ההורים על זהות הגורם המטפל ו/או נחיצות הטיפול הרפואי יכריע רופא קופ"ח (משפחה/ מקצועי). חבות הנתבע כפופה להצגת אסמכתא על תשלום בפועל.
- באמירה הוצאות חינוך נכללים גם, אך לא רק, תשלומי ביי"ס בתחילת שנה, חוג, צהרון עד כיתה ג' כולל (תעריף ציבורי), ספרים וציוד לבי"ס עפ"י רשימה בית ספרית לאחר ניכוי מענק לימודים בתחילת שנה מהמל"ל ככל שיתקבל, שיעורים פרטיים/ הוראה מתקנת בהמלצת גורם מקצועי ו/או מחנך כיתה, טיולים מטעם ביי"ס, מסע לפולין, קייטנה אחת בחודשי הקיץ עד כיתה ד' כולל (תעריף ציבורי), טיולי תנועת נוער.
- ט. תשלום הנתבע עבור הוצאות חינוך ורפואה חריגות ייעשה במישרין לידי האם בכפוף לקבלת חשבונית או הצעת מחיר בכתב.
- י. סכום שלא שולם במועדו ישא ריבית והפרשי הצמדה כחוק בין היום שנועד לתשלום לבין הפרעון המלא בפועל.
- יא. קצבת הילדים וכל קצבה אחרת מאת המל"ל תשולם לידי האם ותיווסף על דמי המזונות.

161. הנתבע ישלם לתובעת הוצאות משפט בסך של 17,000 ₪. הסכום ישולם בתוך 30 יום אחרת יישא רבית והפרשי הצמדה כדין ממועד החיוב ועד מועד התשלום בפועל.

162. המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים ותסגור את התיק.

ניתן היום, כ"ד טבת תשע"ח, 11 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.

16
15
סגלית אופק, שופטת

סגלית אופק 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)